

Skriftelege spørsmål til fylkestinget, 16.-17.juni 2021

Frist for å sende inn skriftelege spørsmål: Tysdag 15.juni, kl 0900

Oversikt mottekne skriftelege spørsmål:

Nr.	Avsender	Tema
1.	Tor Andre Ljosland (Krf)	Om utforming av ny fylkestingssal
2.	Trude Brosvik (Krf)	Om manglende busstilbud mot Bergen
3.	Marthe Hammer (SV)	Om prisregulering på tannhelsetenester
4.	Terje Kollbotn (R)	Om berekraftig kystsoneplan for Hardangerfjorden
5.	Alfred Bjørlo (V)	Om lærebøker på nynorsk
6.	Jeanette Syversen (R)	Om vindkraft
7.	Terje Kollbotn (R)	Om Lyse-Hydrokonsesjonen

MOTTEKNE SPØRSMÅL

1. Tor Andre Ljosland (Krf); om utforming av ny fylkestingssal

«Vi er nå i en situasjon der vi skal utforme ny fylkestingssal i det nye fylkesbygget. I dag gjennomføres de fleste fylkesting etter klasseromsmodellen (når det ikke er digitalt) i et konferanserom. Dersom man ser på verdens parlamenter er det flere typer oppsett av parlamentene. Den britiske, konfronterende, hvor man sitter overfor hverandre. Alltingsmodellen hvor man sitter i ring. Hesteko/Halvsirkelmodellene som er hovedregelen i konsensusbasterte demokrati og til slutt klasseromsmodellen som er kjent fra de kommunistiske land som Russland og Kina, hvor man tradisjonelt skal lytte til lederskapet fra podiet.

Spørsmål til fylkesordføreren:

Hvilken fleksibilitet har vi for utformingen av oppsettet av ny fylkestingssal i fylkesbygget i Bergen?

Hvilket oppsett mener fylkesordføreren egner seg best i en formannskapsmodell?»

Svar frå fylkesordføreren:

I PS 91/2018 vart rom og funksjonsprogrammet for det nye fylkeshuset vedteke med føringar for utforming av fylkestingssalen. I programmet går det fram av krava at rommet må utformast slik at det også kan nyttast till anna møteverksemd som seminar og konferansar når det ikkje er fylkesting. Basert på dette programmet vart det gjennomført ein pris- og designkonkurranse. Denne gjekk over i ein samspelsfase sommaren 2019, der designet vart optimalisert og låst gjennom 50-60 brukarmøter. Slik som illustrasjonane under viser, er fylkestingssalen utforma som eit amfi med ein romleg flat del framme for møteleiar, sekretariat og talarstol. Bakarst i amfiet er det ein publikumsdel som kan inngå som del av salen ved annan bruk av rommet.

Byggestart blei vedteken i PS 34/2019 og kontrakt vart signert hausten 2019. Bygget er nå ferdig detaljprosjektet og under oppføring. Å gjera større endringar på designet for fylkestingsalen no er difor svært krevjande og kostbart. Sjølv mindre endringar vil vere kostnadsdrivande for prosjektet.

2. Trude Brosvik (Krf); om manglande busstilbod mot Bergen

«Manglande busstilbod mot Bergen

Langs E39 frå Sunnfjord / Ytre Sogn til Bergen er det blitt dårlegare tilbod for kollektiv-reisande. Det går tre bussar pr dag, og alle er ekspressbussar (Vy). Første buss til Bergen har ankomst kl 15.30. Dvs at alle med avtalar (td på regionsjukehuset, for Gulen gjeld det også lokalsjukehuset som er Haraldsplass) må køyre eigen bil, drosje eller overnatte. Det samme om ein skal vidare med tog eller fly.

Prisbiletet for å reise med ekspressbuss er som kjent også heilt anleis enn for Skyss sine egne bussar.

Prisen Førde - Bergen, ein veg, varierer mellom kr 421,00 og kr 479,00. Men det største problemet for folk er manglande tilbod.

Vil fylkeskommunen vurdere å sette opp ei rute på morgonen på denne strekningen, for å gje folk i denne delen av fylket eit betre kollektiv-tilbod?

Det går truleg ei skulerute frå Haugsvær i Masfjorden ti Knarvik om morgonen. Eg skriv "truleg" for ho kjem ikkje opp når ein søker på Skyss sin ruteplanleggar. Kunne denne vore forlenga til Oppedal? Det ville også vore naturleg i og med at Knarvik vgs er nærskule for Brekke skulekrins.

Ligg det inne planar for betring av tilbodet i samband med den lova saka om samordning og sonestruktur?

Blir det lagt opp til at evt kostnad for ei slik rute blir klarlagt slik at ein evt kan ta stilling til det i budsjettsamanheng?

Om ikkje, er dette ei sak fylkesordførar vil følgje opp med tanke på å finne ei løysing?»

Svar frå fylkesordføraren:

Tilbodet langs E39 på strekninga Haugsvær-Knarvik er retta mot skuleskyss, med ein avgang morgon 06:50 frå Haugsvær og retur ettermiddag. Tilbodet gjeld alle skuledagar og er open for alle reisande. Tilbodet elles er ruter som vert køyrt av kommersielle aktørar, Norway Bussekspress og Vy, og som Skyss ikkje styrer. Tilbodet på desse rutene er siste året redusert, men dette kan også endre seg igjen.

Det er ikkje planlagt styrking av tilbodet i samband med samordning av sonestruktur.

Fylkesordføraren viser til høyringsutkast til Regional transportplan 2022 - 2033 og tilhøyrande handlingsprogram, med ny Strategi for berekraftig mobilitet, der eit av tiltaka er å utarbeide prinsipp for

tilbudsstandard for mobilitetstilbudet. Prinsippa vil vere ei rettesnor for nivået på mobilitetstilbudet i ulike marknader, og såleis vere eit viktig grunnlag i prioritering av nye tilbod.

Ei problemstilling er knytt til vidaregåande skuleelevar frå dette området, og som kan søkje Knarvik vidaregåande skule. Dersom det er elevar med rett på skuleskyss vil dette bli ivaretatt, men den konkrete løysinga må vurderast nærare når og dersom dette vert aktuelt.

3. Marthe Hammer (SV); om prisregulering på tannhelsetenester

«I dag gruar mange seg til å gå til tannlegen, ikkje berre av frykt for hol i tennene, men også av frykt for utgiftene. Det burde ikkje koste meir å gå til tannlegen enn å gå til legen. Fleire parti meiner det er behov for å tette dette holet i velferdsstaten og utvide velferden med ei tannhelsereform, der fleire kan få behandling i offentleg regi og at tannhelse blir ein del av folketrygda. Dette vil både ta tid, koste pengar, men kan også skje på ulikt vis. Fylkestinget har i dette tinget ein revisjonsrapport om tannhelsetenesta til handsaming, og i fylkesutvalet i førre veke vedtok eit fleirtal å auke takstane/timesprisen for spesialistbehandling basert på tilråding i PWC- rapporten «Gjennomgang av økonomisk bærekraft og tjenestenivå» ved TkVestland. I påvente av at tannhelsereforma er ferdig, er to forslag på vegen å innføre eit tak på kostnader ved naudsynt tannhelsebehandling og å innføre regulerte tannhelseprisar.

Spørsmål til fylkesordføraren;

I PWC rapporten kjem det tydeleg fram at det er svært vanskjeleg å samanlikne kostnadsnivå og prisnivå mellom dei ulike kompetansesentrene i Noreg, både basert på manglande informasjon, men også ulik prispolicy. Tilrådinga i rapporten er å auke prisen basert på avdekt underskot. Fleire parti ønskjer å auke den offentlege tannhelsetenesta, og eit naturleg tilleggsspørsmål da er i kva grad ein har høve til å redusere prisane eller regulere prisane innan tannbehandling i dag? Er det til einkvar tid den offentlege tannhelseklinikken sin eigen produktivitet, altså i kor stor grad klinikken går med underskot eller overskot som avgjer om prisnivået for tannhelsetenester er innanfor eller utanfor statstøtteregulativet?

Finnes det noko nasjonalt eller offentleg prisoversikt/grunnlag/referanseverktøy som kan fungere som underlag for å avgjere det riktige prisnivået for spesialistbehandling, men også vanleg tannhelsebehandling i dei offentlege tannhelseklinikane?

Eit forslag i PWC rapporten er at TkVestland aukar tilbodet sitt til betalende pasientar. På kva måte kan den fylkeskommunale offentlege tannhelsetenesta auke sitt tilbod til betalende pasientar, og samtidig kunne ha politiske vedtak knytt til låge eller regulerte prisar? Og i kva grad er det mogleg å gjere fylkesvise forskjellar innan dette feltet?»

Svar frå fylkesordføraren:

Pasientgruppene barn og unge (A), personar med psykisk utviklingshemming (B), langtidssjuka i institusjon og heimesjukepleie (C), personar med ruslidingar og innsette i fengsel får i dag tannbehandling gratis hos den offentlege tannhelsetenesta. Ungdom som er 19- og 20 år, gruppe D, etter statlege takstar. For vaksne betalende pasientar, gruppe F, så er det fri prissetting i tannhelsetenesta. Fylkeskommunen bestemmer kva takstar den offentlege tannhelsetenesta i Vestland skal bruke. Alle tannklinikane i Vestland har dei same takstane. Timehonorar er tilpassa om det er tannpleiar, tannlege eller spesialist som utfører behandlinga.

Grunnlaget for å sette takstane skal vere kostnadane i tenesta. Dette kan vere ei vanskeleg øving. Det finst ikkje noko nasjonal eller offentleg prisoversikt/grunnlag/referanseoversikt. Takstane til Helfo speglar ikkje nødvendigvis kostnadane våre. Vi kan sjå til takstar på einskildbehandlingar både hos andre kompetansesenter og fylker, men det som nemnt utfordrande å samanlikne kostnadsnivå og prisnivå.

Fylkestannlegen vil arbeide vidare med utgangspunkt i rapporten som PwC har utarbeidd for TK Vestland og med dei tiltak som fylkestinget vedtek på grunnlag i rapporten frå forvaltningsrevisjonen av tannhelsetenesta gjennomført av Deloitte.

4. Terje Kollbotn (R); om berekraftig kystzoneplan for Hardangerfjorden

«BEREKRAFTIG KYSTZONEPLAN FOR HARDANGERFJORDEN.

Fylkestinget har vedtatt ein utviklingsplan som skal gjere Vestland til det mest framoverlente fylket landet innan klima og berekraftig utvikling. Hardangerfjorden og kulturlandskapet rundt er eit nasjonalt ikon som representerer ei storsatsing innan både reiseliv, turisme og kultur kombinert med tradisjonelle næringar som industri og landbruk.

I seinare til har stadig fleire interessentar innan oppdrettsnæringar og havbruk sett på Hardangerfjorden og dei indre fjordarmene som eit større satsingsfelt. Dette skjer samstundes som villaksen, sjøauren, andre fiskeslag og faunaen i fjorden er i ein kritisk fase og vitale friluftssinteresser står på spel.

Hordaland fylkesting fekk utarbeidd ein regional kystzoneplan for Sunnhordland og Ytre Hardanger som ein pilot i bruk av retningslinjer for arealbruk. Denne planen vart stadfesta av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2020. Men denne planen omfattar berre den ytre delen av Hardangerfjorden. Og den omfattar ikkje ei konsekvensanalyse av vidare oppdrettsetableringar innover i heile fjordsystemet og samla bærekraftige miljø- og forvaltningsomsyn i heile Hardangerfjorden.

Økosystemet i Hardangerfjorden (inkludert villaksen og sjøauren) kjenner ingen kommunegrenser. Difor er tida overmoden for å få laga ein samla forvaltningsplan for heile Hardangerfjorden basert på vitskaplege, berekraftige og langsiktige vurderingar og konklusjonar for å sikre en framtidig havbruk på fjordens premisser. Her har fylkeskommunen i samarbeid med kommunane, innbyggjarane og ulike næringsinteresser ei viktig rolle å spele.

På denne bakgrunn vil eg stille fylgjande spørsmål til fylkesordføraren:

- 1. Er fylkesordføraren samd i at det er behov for å få utarbeidd ein samla kystzoneplan for forvaltning av heile Hardangerfjorden i samarbeid mellom kommunane som grenser til Hardangerfjorden og fylkeskommunen?*
- 2. Om svaret er ja, kva initiativ ser fylkesordføraren som naturleg at kommunane tar for å få dette arbeidet i gong - og korleis kan fylkeskommunen medverke til dette?»*

Svar frå fylkesordføraren:

Det er riktig at *Regional kystzoneplan for Sunnhordland og ytre Hardanger* vart utarbeidd som ein pilot i bruk av retningslinjer for arealbruk og arealkart i Hordaland. Den vart vedteken av Fylkestinget i Hordaland i 2017, men ikkje stadfesta av kommunal- og moderniseringsdepartementet før i mars 2020. I tråd med overordna føringar vart ikkje planen iverksett fullt ut medan planen har vore til handsaming i departementet. I etterkant av stadfesting har Vestland fylkeskommune no starta gjennomføringa av handlingsprogrammet til planen. Utviklingsplan for Vestland vidareførte også Strategisk plan for kysten i gamle Sogn og Fjordane.

Presset på kysten er aukande og forvaltninga er prega av mange ulike interesser, på tvers av kommunegrenser og sektorar. Fylkesordførar kan vere samd i at det er behov for å sjå større område under eitt. Dette kan skje både gjennom regionale planar eller interkommunale planar.

I vedtaket av Utviklingsplanen vart det ikkje løfta fram nye regionale kystzoneplanar, men at vi skal hauste erfaringar med gjennomføring av gjeldande planar i inneverande periode. I siste del av perioden vil planane bli evaluert som eit grunnlag for nye vurderingar i neste regionale planstrategi. Her kan det bli vurdert om det er behov for nye kystzoneplanar, og på kva detaljnivå slike planar bør bli utarbeidd.

Utviklingsplan for Vestland er vår regionale planstrategi som avgjer kva regionale planprosessar som skal bli gjennomført i kvar fylkestingsperiode. Fylkestinget kan velje å starte fleire prosessar dersom ein finn det tenleg, men Fylkesordførar vil peike på at Utviklingsplanen allereie har prioritert mange og viktige planoppgåver for perioden og at mykje av kapasiteten til planlegging allereie er bunden opp. Fylkesordførar meiner Fylkestinget bør følgje intensjonane i Utviklingsplanen, og at ein først vurderer oppstart av nye kystsoneplanar etter at evalueringa av dei gjeldande er gjennomført.

5. Alfred Bjørlo (V); om lærebøker på nynorsk

«Kva vil Vestland fylkeskommune som skuleeigar gjere for å sikre at lærebøker og andre læremiddel ligg føre på bokmål og nynorsk til same tid for elevane i vidaregåande skule kuleåret 2021/22, slik at reglane i opplæringslova om jamstilling mellom nynorsk og bokmål blir følgde for elevane i Vestland?»

Bakgrunn

Kommunar og fylkeskommunar spelar ei sentral rolle i språkpolitikken. Ikkje minst gjeld dette i Vestland, som Noregs største nynorskfylke. Opplæringslova slår fast at lærebøker og andre læremiddel skal ligge føre på bokmål og nynorsk til same tid og same pris, for å sikre nynorskelevar ei like god lese- og skriveopplæring som bokmålselevar.

I overgangen til Fagfornyinga har det i inneverande skuleår skjedd mange grove brot på denne regelen i opplæringslova – også i vidaregåande skular i Vestland. Eit fåtal av læreverka var klar til skulestart sist haust, og nynorskutgåvene har jamnt over vore klare ein dryg månad seinare enn bokmål. I nokre tilfelle har det vore langt verre enn det også. Til dømes fekk elevane på VG1 TIP ved Odda vidaregåande skule si siste lærebok på nynorsk siste veka i mai – rett før skuleåret var slutt.

Det er grunn til å frykte at liknande skeivutgiving vil skje i fagfornyinga på vg2-trinnet komande skuleår. Dersom bokmålsvariantane systematisk kjem tidlegare enn nynorsk-variantane, vil det i praksis seie at skular og elevar blir pressa over til bokmål – på grunn av ein praksis som er i direkte strid med opplæringslova.

Vestland fylkeskommune må som skuleeigar snarast gripe tak i denne situasjonen, og bruke si makt som det største nynorskfylket i landet til å få slutt på denne lovstridige praksisen.

Svar frå fylkesordføraren:

Hovudutval opplæring og kompetanse vedtok 13.oktober i PS 51/20 følgjande høyringsfråsegn til forlag og andre produsentar av læremiddel:

«Vestland krev lærebøker på nynorsk

I samband med innføring av fagfornyinga frå skuleåret 2020/21 skal det produserast nye lærebøker og andre læremiddel. § 9-4 i opplæringslova slår fast at ein i grunnskulen og vidaregåande opplæring, med nokre få unntak, berre kan bruke lærebøker og andre læremiddel som ligg føre på begge målformer til same tid og til same pris. Hovudutval for opplæring og kompetanse i Vestland meiner dette er eit viktig prinsipp for å sikre bokmåls- og nynorskelevar lik rett til utdanning, men er klar over at det har vore problem med å skaffe nynorskelevar læremiddel dei har krav på.

Enkelte vidaregåande skular melder denne hausten om at det har vore problematisk å få tak i lærebøker på nynorsk. Eit døme er Hafstad vidaregåande skule som manglar naturfagbøker på nynorsk. Dette er ikkje greitt, og hovudutval for opplæring og kompetanse er sterkt uroa over at nynorskelevar ikkje får læremiddel på eiga målform. Ved innføringa av den nye læreplanen er med

andre ord situasjonen igjen at nynorskelevar opplever at lærebøker på nynorsk ikkje ligg føre til same tid som bokmålsutgåver. Dette er noko hovudutval for opplæring og kompetanse ikkje kan godta.

Lærebøker på eiga målform er ein viktig føresetnad for lik rett til utdanning. Som eit stort nynorskfylke er det naturleg for Vestland fylkeskommune å følgje opp moglege brot på parallellitetskravet til læremiddel. Hovudutval for opplæring og kompetanse krev at forlag og andre produsentar av læremiddel klarer å levere læremiddel på begge målformer til same tid og same pris. Dette har elevane våre krav på.»

Fråsegna vart sendt til Den norske forleggerforening i brev datert 21.10.20.

I svar frå Den norske forleggerforening, datert 16.11.20, heiter det:

«Forlaga er klar over kravet til parallellitet mellom språkformene og tar dette på stort alvor. Forleggarforeininga og medlemsforlaga ber om orsak for at forlaga ikkje har klart å oppfylle kravet i lova, og gjer det dei kan for å rette opp i situasjonen.

Dei fleste læremidla blir skrive på bokmål og omsett til nynorsk. Målet er alltid, og i tråd med lova, at læremiddel skal utkome på begge skriftspråk til same tid (og til same pris). Forleggarforeininga har vore i dialog med departementa om at kor viktig det er at forlaga får tid på seg frå ferdige læreplanar føreligg til dei skal implementerast.

Vi har vore i kontakt med og vidaresendt brevet frå Vestland fylkeskommune til alle dei forlaga som er medlem i foreininga og som produserer læremiddel.

Ansaret for at parallellitetskravet blir oppfylt ligg på utgjevarane, og vi ber igjen om orsak for at kravet ikkje har vore oppfylt.»

I opplæringslova § 9-4 heiter det:

«I andre fag enn norsk kan det berre brukast lærebøker og andre læremiddel som ligg føre på bokmål og på nynorsk til same tid og same pris.»

Eleven sin rett til læremiddel på si eiga målform er utdjupa i forskrift til opplæringslova, kapittel 17. Det går fram av forskrifta § 17-3 at skuleeigar har ansaret for å sikre elevane sine språklege rettar.

I gjeldande rammeavtale for kjøp læremiddel er det eit krav at leverandør skal levere læremiddel på nynorsk og bokmål til same tid og same pris.

Fylkesordføraren er kjent med at fylkesdirektør for opplæring og kompetanse har merksemd på skuleeigar sitt ansvar for å sikre elevane sine språklege rettar. Fylkesdirektøren er kjent med utfordringane knytt til læremiddel i samband med fagfornyinga, og vil før skuleåret er avslutta, minne skulane om å vere medvitne om deira ansvar når val av læremiddel vert gjort, og slik medverke til at elevane sin rett vert sikra.

6. Jeanette Syversen (R); om vindkraft

- 1. «Kor mange vindkraftanlegg er bygd, er under byggjing og er godkjend men ikkje bygd i Vestland fylke – kor er desse lokalisert og kor store areal dekkar dei?*
- 2. Kor mange vindkraftanlegg er det i tillegg søkt om, men er til ulike typar handsaming (t.d. planmeldt til NVE eller til ankehandsaming i OED – og kor er desse tenkt plassert i Vestland fylke - og på kor stort areal kvar?*
- 3. Kva eigarselskap står bak dei ulike vindkraftprosjekta i Vestland fylke som er bygd, under byggjing eller søkt om, og kor stor eigardel er utanlandske?*

4. I fylkestinget i juni i fjor vart det m.a. vedtatt: «Vestland fylkesting vil ikkje ha utbygging av vindkraft i urørd natur eller på bekostning av viktige verdiar knytt til natur, landskap, kulturminne/kulturmiljø og reiseliv, og som er i strid med kommunestyrevedtak.» Når vedtaket er at fylkestinget ikkje vil ha utbygging i strid med kommunestyrevedtak, har fylkesordføraren utifrå dette sendt melding til NVE og OED om vårt syn i dei aktuelle sakene?»

Svar frå fylkesordføraren:

Det er fire vindkraftanlegg i drift i dag i Vestland. Desse er Guleslettene-, Hennøy-, Mehuken- og Midtfjellet vindkraftverk. To vindkraftverk er under bygging. Desse er Okla- og Lutelandet vindkraftverk. I tillegg er Dalsbotnfjellet vindkraftverk til klagehandsaming i OED etter at dei fekk konsesjon i 2013. Bremangerlandet vindkraftverk er under handsaming i NVE for ei søkt planendring. NVE har ikkje starta handsaminga av tre til innmeldte vindkraftverk grunna full stopp i handsaming av nye søknadar. Meldingane som ikkje er handsama endå er Hordavind, Høyangerfjellet- og Grønafjellet vindkraftverk.

Guleslettene vindkraftverk ligg i Kinn og Bremanger kommunar. Kraftverket vart set i drift i 2020. Konsesjonsvedtak kom fyrst i 2014. OED stadfesta vedtaket i 2016. NVE vedtok auka installert effekt for kraftverket i 2017. Guleslettene vindkraftverk er eigd av Guleslettene Vindkraft AS. Planområdet for kraftverket er på omlag 35 km². Dette er det største vindkraftverket i drift i Vestland. Sjølve arealet til tekniske anlegga er ein mindre del av planområdet. De fysiske inngrepa i naturen som vegar, servicehus, trafo og turbinar, er ifølgje Miljødirektoratet si utrekning typisk omlag 2,5 prosent av heile planområdet.

Hennøy vindkraftverk ligg i Bremanger kommune. Hennøy vindkraftverk vart set i drift i 2019. Konsesjonen var gjeve i 2014. Kraftverket er eigd av Falck Renewables Vind AS. Planområdet for kraftverket er på omlag 1,5 km².

Mehuken vindkraftverk ligg i Kinn kommune. Kraftverket vart set i drift i 2015. Mehuken er eigd av Kvalheim Kraft DA. Planområdet for kraftverket er på omlag 1 km².

Midtfjellet vindkraftverk ligg i Fitjar kommune. Vindkraftverket vart sett i drift i 2012. Midtfjellet vindkraftverk er eigd av Midtfjellet Vindkraft AS og planområdet for kraftverket er på omlag 15 km².

Okla vindkraftverk er under bygging i Stad kommune. Kraftverket er eigd av Falck Renewables Vind AS. Planområdet for kraftverket er på omlag 1,5 km².

Lutelandet vindkraftverk er under bygging i Fjaler kommune. Konsesjon vart fyrst gjeve i 2011. Endeleg anleggskonsesjon er gjeve etter ulike planendingar og klagehandsaming i OED i 2020. Kraftverket er eigd av Lutelandet Energipark AS. Planområdet for kraftverket er på omlag 2 km².

Bremangerlandet vindkraftverk ligg i Bremanger kommune. NVE ga fyrst avslag i denne saka i 2015, men OED omgjorde vedtaket etter klagehandsaming i 2017. NVE handsamar no ein endringssøknad i saka. Planområdet for kraftverket er på omlag 7 km².

Dalsbotnfjellet vindkraftverk i Gulen fekk konsesjon i 2013. Vedtaket vart påklaga og vart sendt over til OED for klagehandsaming i 2018. Endeleg vedtak er ikkje fatta. Planområdet for dette kraftverket er på omlag 14 km². Tiltakshavar er Zephyr AS.

Hordavind vindkraftverk er meldt i Modalen, Alver og Masfjorden kommunar i 2019. NVE har ikkje starta handsaminga av meldinga grunna stopp i handsaming av nye meldingar og konsesjonssøknadar. Tiltakshavar er Norsk Vind AS.

Høyangerfjell vindkraftverk er meldt i Høyanger og Sunnfjord kommunar i 2019. Nve har ikkje starta handsaminga av meldinga. Tiltakshavara er Fred Olsen Renewables AS.

Grønafjellet vindkraftverk er meldt i Fitjar kommune i 2019. NVE har ikkje starta handsaminga av meldinga. Tiltakshavar er Midtfjellet Vindkraft AS.

Oppsummert om eigarskap er dei 4 vindkraftverka i drift i Vestland heileigde av norske selskap (Mehuken), to er eigd av eit norsk kraftlag og utenlandske selskap (Midtfjellet og Hennøy), og eitt er eigd av eit utenlandsk selskap (Guleslettene). Av dei to under bygging har eitt norske eigarar (Lutelandet) og eitt norsk eigar saman med utenlandsk eigar (Okla).

Vedtaket som vart fatta i fylkestinget i juni 2020 vart sendt til statsråd Tina Bru, OED og Sogn og Fjordane- og Hordalandsbenken på Stortinget. Fylkeskommunen har ikkje seinare sendt melding til NVE eller OED på bakgrunn av vedtaket i spesifikke vindkraftsaker då det ikkje har vore nye meldingar eller konsesjonssøknadar på høyring i Vestland. Avgrensa høyringar knytt til mindre detaljplanar der konsesjonen ikkje er tema vert hovudsakleg handsama administrativt.

7. Terje Kollbotn (R); om Lyse-Hydrokonsesjonen

«Fredag 11.juni gav Olje- og Energidepartementet (OED) og regjeringa gjennom kongeleg resolusjon løyve til etablering av Lyse Kraft DA, herunder overføring av Hydro sitt eigarskap i vasskraftanlegga i Røldal-Suldal.

«Dette vedtaket opphever tidlegare fastsatte vilkår, tidsavgrensingar og heimfall, slik at konsesjonen for Røldal-Suldalkraftanlegga blir gjort om til å gjelde utan tidsavgrensing. Dette vedtaket er heilt i strid med vertskommunane Ullensvang og Suldal og grunneigarane i Røldal og Suldal sine interesser. Det bør og vere i strid med Vestland fylkeskommune sine interesser, sidan 60 % av nedslagsfeltet til dette store kraftanlegget ligg i vårt fylke.

«Eg ber difor fylkesordføraren svare på om han på vegne av fylkeskommunen vil støtte ei anke frå vertskommunane og grunneigarane i denne saka? Og korleis meiner fylkesordføraren at Vestland fylkeskommune sine interesser kan best bli fulgt opp og bli ivaretatt i denne saka?»

Svar frå fylkesordføraren:

Representanten Kolbotn viser til Kongeleg resolusjon av 11. juni:

RSK Holding AS, Lyse Kraft DA og Hydro Energi AS - tillatelser etter vassdragslovgivningen i forbindelse med opprettelse av Lyse Kraft DA

Konsesjonen for kraftverka i Røldal-Suldal går ut etter 60 år den 21.12.22 og skulle etter reglane heimfalle til staten. Lyse Kraft DA har søkt om evigvarande konsesjon for kraftproduksjon etter det nemnde heimfallstidspunktet. Selskapet har ved den kongelege resolusjonen fått slik evigvarande konsesjon, slik representanten viser til.

I den kongelege resolusjonen heiter det slik om kompensasjon ved heimfall:

«Vertskommunene for RSK-anleggene, Suldal og Ullensvang, har vist til konsesjonsvilkårene om hjemfall til staten etter 60 års konsesjonsperiode. Da anleggene ble bygget ut var det forutsatt at de skulle hjemfalle til staten, og således sikre både staten og kommunene inntekter i fremtiden. En omgjøring i tråd med søknaden mener kommunene er et brudd på denne samfunnskontrakten som ble etablert i forbindelse med utbyggingen, som må kompenseres.»

Representanten Kolbotn viser til dette i spørsmålet. Departementet har vurdert dette i resolusjonen slik:

«Det fremgår av disse uttalelsene (Ot. prp. nr. 61 (2007-2008) at lovgiver var klar over at det ville oppstå et tap for både staten og for vertskommunene som følge av bortfall av hjemfalte verdier, men dette ble ikke tillagt avgjørende vekt. Det ble heller ikke satt krav om at det skulle gis kompensasjon som følge av bortfallet av inntekter. Departementet kan derfor ikke se at det

er grunnlag for å gi kommunene noen kompensasjon som følge av bortfall av inntekter ved hjemfall. Ved omgjøring av vilkårene om tidsbegrensning og hjemfall, vil det det ikke inntre hjemfall til staten. Det er da heller ikke rettslig grunnlag for å sette krav om at anlegget eller andel av dets verdi kan tildeles kommunene.»

Bakgrunnen for lovendringa gjennom Ot. Prp. Nr. 61 (2007-08) knyta til heimfall var at ESA klaga Noreg inn for EFTA domstolen fordi Noreg ikkje handsama private og offentlege eigarar likt. Offentlege aktørar fekk konsesjon til evig tid mens dei private fekk konsesjon med heimfall til staten etter 60 år.

Konsolideringsmodellen som den nye ordninga som vart vedteke er omtala som, vart først implementert som provisorisk anordning i august 2007 og løyste saka ESA hadde reist mot Noreg. Konsolideringsmodellen legg til grunn at offentleg eigarskap i vasskraftsektoren er eit mål i seg sjølv og inneheld følgjande hovudelement:

- Nye konsesjonar vert berre gitt til offentlege aktørar
- Erverv av vasskraftverk som heimfell kan berre skje av offentlege aktørar
- Sal av meir enn 1/3 av offentleg eigde vasskraftverk og vassfall til private vert det forbod mot

Det var brei politisk semje om denne nye ordninga der det berre blir gitt evigvarande konsesjonar til selskap som er kontrollert av offentlege aktørar. Ordninga er også godkjent av ESA.

Fylkesordføraren kan ut frå dette sjå det som vanskeleg at ein vil nå fram med krav kom kompensasjon for «manglande heimfall».

Fylkesordføraren vil vise til det som er nemnt om revisjon av konsesjonsvilkåra i resolusjonen:

«I tråd med søknaden tilrår departementet at det settes vilkår om revisjon av konsesjonsvilkårene i for RSK-anleggene. Departementet bemerker at revisjonen skal gjennomføres etter vassdragsreguleringslovens bestemmelser og i tråd med gjeldende retningslinjer og praksis. De forhold som er tatt opp fra blant annet de berørte kommunene vil da bli behandlet på ordinær måte.»

Etter fylkesordføraren si vurdering bør ein i samband med dette revisjonsarbeidet fremje interessene til vertskommunar, grunneigarar og Vestland fylkeskommune.

Fylkesordføraren vi til slutt leggje til at den evigvarande konsesjonen ikkje vil ha innverknad på fylkeskommunen sine konsesjonskraftinntekter.